

A praxis.

(Erdészeti anekdota.)

Közlő: *Illés Nándor.*

Egy fiatal szaktársam beszélte, t. i. hozzám képest fiatal, mert biz ő már tul van azon a boldog koron, melyet az aranyos jelző megillet, s ma már a magyar erdészet kiváló férfiai sorában foglal helyet. A gallérja aranyos, nem a kora; de kedves modora és jó humora miatt átalán szeretett ember.

Hadd beszéljen ő maga. Az ő szájából tán kellemesebben fog hangzani a történet.

*

Óvizre neveztek ki erdőgondnoknak.

Szaktársaim, a kik már tuestek e szerencsén, tapasztalásból tudják, hogy ez az erdész életében a legboldogabb nap. Az erdőmesterré, a tanácsossá való kinevezés az ambíciót elégti ki, amaz az élet boldogságát nyitja meg.

A fiatalabb szaktársak, azok pedig egyebet sem kívánnak, mint hogy minél előbb tulessenek ezen a szerencsén, s napról-napra számitgatjuk, találgatják, mennyi idő fog elfolyni odáig.

Számitgatja azt még más is! . . .

Nagy volt a szerencsém!

Hát még mikor tüzetesen megismerkedtem a pagonnyal!

Regényes szép vidék. Gyönyörű vadállomány. Könnyű közlekedés a világgal s az erdővel. Tennivaló bőven. Mit kívánhat még az erdész!

Nem is volt boldogabb erdőgondnok nálam a hárombérczű hazában.

Kedvvel, örömmel, szenvedélylyel teljesitettem szolgálatomat.

Igaz! Megszolgáltam érte. Hosszú éveken át dolgoztam irodában.

Boldogságom közepette egyszerre megszégyenítő csapás ért. Tudatlannak találtam magam a gyakorlatban.

A szégyen a szálfá számbavétele alkalmával ért.

Igy történt.

Megérkezünk az első szálfa halmazhoz, s míg a szükséges előkészületek megtörténtek, a főerdész felhágván arra, botjával ütögette az egyes szálfákat, közbe-közbe mondogatván: ez jegenyefenyő, ez lúczfenyő. . . . Nem sok jegenyefenyő van benne.“

Én is kezdtem vizsgálni a fákat és előszedvén emlékeimből mindazokat az ismertető jeleket, melyeket tanultam, igyekeztem megkülönböztetni a két fafajt egymástól. De milyen kinnal, mily lassúsággal, ment. Nem is voltam mindig biztos. Míg a főerdész szinte rá se nézett a fára s minden kétséget kizáróan kinyilatkoztatta: ez lúczfenyő, ez jegenyefenyő.

Láttam! A vaknak is látnia kellett. Ez az ember ismeri a fát. Oly ismertető jel birtokában van, a mely hamar szembetűnik, biztos, tévedést nem tűr.

Perfekt faismerő.

Minthogy mindig azt a hitet vallottam, hogy „Nem szégyen mástól, mit nem tudsz, Marcsi tanulni.“ Oda sompolyogtam a kitünő férfiúhoz s mély alázattal kérdezém: „Főerdész ur, kérem! miről különbözteti meg oly biztosan és könnyen a két fenyőfaj fáját?“

„Hja az praxis, az praxis! fiatal barátom“ volt a száraz felelet. Mintha kissé gunyos mosoly kísérte volna. Nem esküdhetném meg rá, de nekem úgy látszott.

Ez a felelet, ez a mosoly leverő volt rám. Mennyi idő alatt, mily fáradságos vizsgálódások, összehasonlítások után szerezhettem meg én ezt a — praxist!

Elszontyolodva, magamba merülve bandukoltam a számbavétel bevégzése után hazafelé. Szégyeneltem magam, bántott járatlanságom szakmámnak ily fontos ágában.

El voltam kedvetlenkedve.

Az erdőör hallgatva ballagott utánam. Gondolhatta magában: de keveset tud ez a sárgaszáju!

De ime megszólal: „Gondnok ur, ha meg nem bántanám, valamit szeretnék kérdezni?“

„Nó csak ki vele azzal a kérdéssel.“ Gondoltam magamban: ennek csak megtudok felelni még.

„Szeretné tudni, miről különbözteti meg a főerdész ur a jegenye meg lúczfenyő-szálfákat egymástól?“

„Meg tudná mondani?“
 „Nincs annál könnyebb a világon!“ Szája körül gyenge mosoly lebbent el.

Régi ember volt. A rövid idő alatt, a mit vele szolgáltam, megtanultam becsülni. Meg is kedveltem. Nem vettem rossz néven a mosolyt. Később kiderült, hogy nem is nekem szólt az. De különben is valami jóindulat látszott ki szemeiből.

„Magyarázza meg a dolgot itt helyben, ha nem fagy oda a talpunk az uthoz.“

„Dehogy fagy, uram! Hamar meg van az! Hát a mint tetszik tudni, a lúczfenyő szálfákat meghántják csernek. Hogy a kérget egyenlő hosszúságu darabokban lehessen lenyúzni, méternyi távolságban köröskörül keresztül vagdossák. Ez a vagdalás meglátzik a fán mindvégig. A jegenyefenyő kérget nyúzzák ahogy lehet. Ezen hát nincsenek is meg a szabályos bevagdalások. Ha a lúczfenyőn sem volnának meg, nem olyan könnyen menne a megkülönböztetés.“

Megköszöntem a magyarázatot. Mindig azt tartottam, ha tanulni valakitől nem szégyen, megköszönni kötelesség.

Még az áldomást is megfizettem a legközelebbi kocsmán.

Egészen megkönnyebbültem. Mily egyszerű a dolog. Ejnye de rövid — praxis! Visszafizetem a főerdésznek. Nem járt el kollegiálisan velem. Megkértem a titok megmagyarázására. Imponálni akart.

„Jó! Megmutatom, nem imponált!“

Nemsokára más helyen volt szálfa számbavétel. Ugyanazok voltunk jelen. Mikor egybegyülekeztünk, fölhágtam a szálfarakásra, s veregetve botommal a szálfákat, mondogattam: ez jegenye, ez lúczfenyő . . . ez az, emez, amaz . . .

A főerdész nagyott nézett. Kezdte ellenőrizni mondásomat, s egyetlen egyszer sem kapott botlásokon, nem állhatta meg a kérdést: „Miről különbözteti meg Öcsémuram oly bizton a két fenyőfajt?“

Ez kellett nekem! Erre lestem én már napok óta! „Hja! — válaszoltam nagy büszkén leszállva a szálfarakásról — ez praxis, ez praxis!“